

svindel med nationale midler, jf. § 289. Bestemmelsen i § 289 a rækker imidlertid videre end dette, idet den omfatter alle tilfælde af svindel med de anførte midler, mens § 289 alene finder anvendelse, hvis der er tale om svindel af særlig grov karakter.

Bestemmelsen er kun anvendelig, hvis gerningsmanden for det første har forsæt til at opnå en uberettiget vinding, og for det andet har forsæt til, at denne vinding vedrører EU-midler eller blandede midler.

2.2. Brydesholt-udvalgets overvejelser og forslag

2.2.1. Straffelovens § 289

Udvalget har i betænkning nr. 1396/2001 vurderet, om der er grundlag for at foreslå ændringer af bl.a. straffelovens § 289.

Udvalget har i sine overvejelser taget udgangspunkt i, at den økonomiske struktur i det moderne samfund er så tæt forbundet med anvendelsen af offentlige midler, at det er vigtigt med en strafferetlig beskyttelse af det offentlige opkrævnings- og betalingssystem.

Udvalget bemærker, at der gennem de senere år er forekommet et hidtil uset antal sager vedrørende berigelseskriminalitet rettet mod offentlige midler, og at mange sager har en organiseringsgrad, der ikke tidligere er set. Der er tale om et område, der rummer et stort potentielt udbytte, og som tiltrækker organiserede kriminelle, hvilket efter udvalgets opfattelse også taler for en kvalificeret strafferetlig beskyttelse på dette område.

Udvalget anfører endvidere, at ensartede forhold ud fra principielle betragtninger bør behandles ens i strafferetlig henseende, og at der efter udvalgets opfattelse mangler harmoni i den nuværende strafferetlige regulering på området. Udvalget finder det således uheldigt, at berigelseskriminalitet rettet mod offentlige midler i dag for så vidt angår grove overtrædelser i visse tilfælde straffes efter straffelovens § 289, i andre tilfælde efter (typisk) straffelovens § 279 om bedrageri og i helt tredje tilfælde alene behandles efter en særlov, fordi denne lov betragtes som udtømmende. Dette betyder, at de strafferammer, der er gældende for overtrædelserne, varierer betydeligt, hvilket ikke synes at kunne begrundes i indholdet af de regulerede områder.

Udvalget finder, at beskyttelsen af offentlige midler bør gøres mere ensartet, hvilket kan ske ved, at grove overtrædelser på skatte-, told-, afgifts- og tilskudsområdet reguleres i en fælles bestemmelse i straffeloven. En sådan ændring vil samtidig gøre det muligt at forenkle behandlingen af de særlovssager, der i dag behandles efter straffelovens § 279, da det således ikke

længere vil være nødvendigt at føre bevis for, at betingelserne for at statuere bedrageri er opfyldt, herunder navnlig forudsætningen om, at der har foreligget en bestemmende vildfarelse, der har påført nogen et tab.

Udvalget bemærker, at en sådan regulering vil have den konsekvens, at de øvrige bestemmelser i straffelovens kapitel 28 om berigelsesforbrydelser ikke længere vil være anvendelige på de særlovsovertrædelser, der i grove tilfælde vil være omfattet af en sådan ny overbygningsbestemmelse. Anvendelsesområdet for de øvrige bestemmelser i kapitel 28 vil således være kriminalitet, der ikke er dækket af særlovgivningens regulering, hvilket eksempelvis kan være skyldner-svig, visse former for kreditbesvigelser samt selskabs-tømning.

En overbygningsbestemmelse i straffeloven, der skal omfatte grove overtrædelser på skatte-, told-, afgifts- og tilskudsområdet, kan tænkes udformet efter to forskellige modeller.

For det første kan straffelovens § 289 – i lighed med den nuværende bestemmelse – formuleres således, at der henvises til samtlige de særlove, der skal have en overbygning i straffeloven. Udvalget finder imidlertid en sådan ordning mindre velegnet, når der er tale om mange love. Bestemmelsen ville i så fald skulle hen-vise til en lang række særlove, og straffeloven ville skulle ændres, hver gang særlovene blev ændret.

En anden model kunne være at affatte § 289 således, at den omfatter grove overtrædelser på skatte-, told-, afgifts- og tilskudsområdet. En sådan bestemmelse kan eventuelt kombineres med et krav om, at de respektive særlove skal indeholde en henvisning til straffelovens § 289.

Udvalget finder, at en sådan generel formulering af § 289 er den mest hensigtsmæssige. Efter en samlet vurdering af fordele og ulemper ved at kombinere en sådan formulering med et krav om en henvisningsbestemmelse i særlovgivningen, anbefaler udvalget en løsning, hvorefter anvendelse af den foreslåede § 289 forudsætter, at der i den enkelte særlovsbestemmelse er en henvisning til straffelovens § 289. Dette er bl.a. begrundet i, at der herved udtrykkelig skal tages stilling til, om der er behov for at kunne anvende straffelovens overbygningsbestemmelser i forhold til den pågældende særlovsovertrædelse, samt at man herved undgår tvivl om, hvilke særlovsovertrædelser der kan henføres til den foreslåede § 289.

Der har ikke i udvalget været enighed om, hvilken strafferamme en ny § 289 bør have. 7 af udvalgets medlemmer finder det naturligt at bevare fængsel indtil 4 år som maksimalstraffen på området. En strafferamme på fængsel indtil 4 år i den foreslåede § 289 vil